

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою
від «28» березня 2023 р.
протокол №1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Тернопільського ліцею №21-
спеціалізованої мистецької школи
ім. Ігоря Герети

Марія ГУДИМА
2023 р.

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ**

(1-4 класи)

Тернопільського ліцею №21-спеціалізованої

мистецької школи імені Ігоря Герети

Тернопільської міської ради Тернопільської області

ЗМІСТ

Розділ I. Загальні відомості

- 1.1. Призначення початкової школи та засіб її реалізації
- 1.2. Цілі та задачі освітньої діяльності

Розділ II. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за освітньою програмою

Розділ III. Освітня програма та її обґрунтування

Розділ IV. Організація роботи з учнями з особливими освітніми потребами

Розділ V. Особливості організації освітнього процесу та застосовуваних у ньому педагогічних технологій

Розділ VI. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Додатки 1-4

Розділ I

Загальні відомості

1.1 Призначення початкової школи та засіб її реалізації

Тернопільський ліцей №21-спеціалізована мистецька школа імені Ігоря Герети у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України "Про освіту", Концепцією реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, що схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р Державним стандартом початкової освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688); іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерством освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, іншими нормативно-правовими актами, Статутом ліцею.

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Забезпечення освітньої діяльності початкової школи в 2023-2024 навчальному році буде здійснюватися на основі принципів: якість, доступність, індивідуальність, академічна добросесність, партнерство, успішність.

Здобуття початкової освіти відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту» організовується за такими формами:

- інституційна – очна (денна), дистанційна;
- індивідуальна – екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж.

Забезпечення освітнього процесу у школі під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження, карантину, інших обставин, які унеможлинюють відвідування закладу, відбувається з використанням технологій дистанційного навчання відповідно Положення про дистанційну

форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 р. № 1115 „, Деякі питання організації дистанційного навчання“.

Загальний обсяг навчального навантаження складає:

- для учнів 1-х класів - 805 годин/навчальний рік;
- для учнів 2-х класів – 875 годин/навчальний рік;
- для учнів 3-х класів – 910 годин/навчальний рік;
- для учнів 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову, години якої відведені на запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширяють обрану закладом освіти до профільну та профільну підготовку, що враховує освітні запити учнів та батьків, кадрове забезпечення та матеріально-технічну і методичну базу закладу. Навчальні плани зорієнтовані на роботу за 5-денним навчальним тижнем з українською мовою навчання.

Тривалість уроків у закладі становить: у перших класах – 35 хвилин, у других – четвертих класах – 40 хвилин.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зі змінами внесеними наказом № 572 від 09.10.2002, № 921 від 17.08.2012 та № 401 від 08.04.2016

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України "Про повну загальну середню освіту".

Згідно з законом «Про повну загальну середню освіту», навчальний рік триває не менше 175 навчальних днів. Розпочинається навчальний рік у День знань – 1 вересня поточного навчального року. Закінчується не пізніше 02 липня наступного року. Тривалість канікул протягом навчального року мінімум 30 календарних днів.

1.2 Щілі та задачі освітнього процесу

Випускник початкових класів повинен мати якісні характеристики: повинен знати свої сильні сторони та можливості зростання, розрізняти «правильне» та «неправильне», мати активну цікавість до речей, бути

стараним, працелюбним, дисциплінованим, уміти слухати і чути, критично мислити і мати почуття самоконтролю. Опанувати навички навчальної діяльності, прості навички самоконтролю навчальних дій, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя. Усвідомлювати, що таке мистецтво.

Початкова освіта має такі цикли, як 1-2 і 3-4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у досягненнях, обумовлених готовністю до здобуття освіти. Організацію освітнього процесу здійснюється із застосуванням діяльнісного підходу на інтегрованій основі та з переважанням ігорних методів у першому циклі (1-2 класи) та на інтегровано-предметній основі у другому циклі (3-4 класи).

Реалізація мети початкової освіти ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах, як:

визнання унікальності та обдарованості кожної дитини, що забезпечується рівним доступом до освіти, забороною будь-яких форм дискримінації або відокремлення дітей на основі попереднього відбору;

формування творчої особистості через активну мистецьку діяльність;

цінність дитинства, що оберігається шляхом встановлення освітніх вимог, які відповідають віковим особливостям дитини, визнання прав дитини на навчання через діяльність, зокрема гру, обмеження обсягу домашніх завдань для збільшення часу на рухову активність і творчість дитини;

радість пізнання, що обумовлюється використанням в освітньому процесі дослідницької та проектної діяльності;

розвиток вільної особистості шляхом підтримки самостійності, незалежного мислення, оптимізму та впевненості в собі;

міцного здоров'я та добробуту, яких можливо досягти шляхом формування здорового способу життя і створення умов для гармонійного фізичного та психоемоційного розвитку;

забезпечення безпеки у результаті створення атмосфери довіри і взаємоповаги, перетворення школи на безпечне місце, де запобігають насильству і цікуванню, надають необхідну підтримку;

утвердження людської гідності шляхом виховання чесності, відваги, наполегливості, доброти, здатності до співчуття і співпереживання, справедливості, поваги до прав людини (зокрема, права на життя, здоров'я, власність, свободу слова тощо);

плекання любові до рідного краю та української культури, шанобливе ставлення до Української держави;

формування активної громадянської позиції, відповідальності за своє життя, розвиток громади та суспільства, збереження навколошнього світу.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу. До ключових компетентностей належать:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколошньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколошній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів з розумінням важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування,

здатність безпечної та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання протягом життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають:

- спроможність діяти як відповідальний громадянин та брати повноцінну участь у громадському та суспільному житті, зокрема школи та класу, спираючись на розуміння соціальних, економічних і політичних понять та сталого розвитку, критичне оцінювання основних подій національної, європейської та світової історії, а також повагу до прав людини та верховенства права, цінування культурного розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України;

- виявлення поваги до інших та толерантності, уміння конструктивно співпрацювати, співчувати та діяти в конфліктних ситуаціях, зокрема пов'язаних з різними проявами дискримінації. Дбайливе ставлення до особистого, соціального і фізичного добробуту та здоров'я, дотримання здорового способу життя; розуміння правил поведінки і спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах, спроможність діяти в умовах невизначеності та багатозадачності;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрутувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Розділ II

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за освітньою програмою

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов.

Зарахування учнів до проектного класу (інноваційного проекту «Освіта. Діти. Майбутнє») відбувається відповідно до чинного законодавства на підставі заяв батьків або осіб, які їх замінюють. На бажання батьків (або осіб, які їх замінюють) та при наявності вільних місць можливим є перехід (вступ) учня/учениці з класів, які працюють не за освітньою програмою інноваційного проекту «Освіта. Діти. Майбутнє», до проектних класів. У кожному індивідуальному випадку рішення приймає адміністрація закладу загальної середньої освіти. Адміністрація закладу організовує проведення діагностичної перевірки рівня навчальних досягнень таких учнів.

Розділ III

Освітня програма та її обґрунтування

Освітня програма є невід'ємною складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу освіти та враховує основні напрямки Стратегії розвитку закладу освіти на 2023-2028 роки.

У 2023-2024 навчальному році у початковій школі є 15 класів, з них:

- 11 класів, які працюють за програмою НУШ-1 (Типова освітньої програми для закладів загальної середньої освіти І ступеня, розробленої під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743)
- 3 класи, які працюють за програмою НУШ-2 (Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти І ступеня, розробленої під

керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743)

➤ 1 клас, який працює за нетиповою освітньою програмою «Освіта. Діти. Майбутнє» початкової освіти, першого циклу (1-2 класи).

Освітній процес у початковій школі здійснюється відповідно до навчальних планів, складених на основі вище названих освітніх програм та затверджених у відповідному порядку (додатки 1-4).

Відповідно до вище названих документів здійснюється часткова інтеграція різних освітніх галузей. У процесі інтеграції кількість навчальних годин, передбачених на вивчення кожної освітньої галузі, перерозподіляється таким чином, що їх сумарне значення не зменшується.

Мовно-літературна освітня галузь у навчальному плані реалізується через окремі предмети «Українська мова», «Іноземна мова (англійська)». Математична освітня галузь реалізується предметом «Математика». Природничо, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична освітні галузі реалізуються інтегрованим предметом «Я досліджую світ». Фізкультурна освітня галузь реалізується через предмети «Фізична культура», «Хореографія». Мистецька освітня галузь реалізується через предмети художньо-естетичного циклу: «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво».

Варіативна складова навчального плану для учнів 1-3-х класів використовується для проведення уроків основи театрального мистецтва – 1 год.; для учнів 4 класів - на проведення індивідуальних консультацій та групових занять – 1 год.

Розділ IV

Організація роботи з учнями з особливими освітніми потребами (Інклузивне навчання)

Відповідно до Закону України «Про освіту» (ст.3,53,55,25),Закону України «Про повну загальну середню освіту»(ст.26, Постанови КМУ №957 від 15.09.2021 «Порядок організації інклузивного навчання у закладах загальної середньої освіти», Постанови КМУ №483 від 26.04.2022 «Про затвердження змін до порядків, затверджених постановами КМ України від 10 квітня 2019№530 і від 15 вересня 2021 №957», наказу МОН України від 08.06.2018 №609 «Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої та дошкільної освіти», листа МОН України №1\3710-22 від 28.03.2022 «Про роботу інклузивно-ресурсних центрів та організацію освітнього процесу для осіб з особливими освітніми

потребами у період воєнного стану», Методичних рекомендацій щодо особливостей організації освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році (лист МОН №1/13094-23 від 31.08.2023) та з метою створення оптимальних умов для навчання дітей з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх індивідуальних потреб та можливостей, забезпечення психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах, виходячи із висновків ІРЦ організовано освітній процес у 5-ти класах відповідно даної освітньої програми з додаванням корекційно-розвиткової складової. В них навчаються 5 дітей з ООП.

Комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку учня з ООП здійснюється спільно з ІРЦ. Визначення рівня підтримки учня з ООП відбувається за наступним алгоритмом:

- Створення команди супроводу для всіх учнів, що потребують підтримки.
- Проведення засідань команди супроводу за участі представника ІРЦ (не менше трьох разів протягом навчального року).
- Оформлення протоколу засідання команди супроводу із зазначенням рівня підтримки кожного учня з ООП.

Метою інклюзивного навчання є реалізація права дітей з особливими освітніми потребами на освіту, їх соціалізація та інтеграція у суспільство, залучення сім'ї до участі в освітньому процесі.

Основними завданнями інклюзивного навчання є:

- здобуття дітьми з особливими освітніми потребами освіти відповідного рівня у середовищі здорових однолітків відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти;
- забезпечення різnobічного розвитку дітей, реалізація їх здібностей;
- створення інклюзивного освітнього середовища (сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільнотного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей);
- розумне пристосування - запровадження, якщо це потрібно в конкретному випадку, необхідних модифікацій і адаптацій з метою забезпечення реалізації особами з особливими освітніми потребами конституційного права на освіту нарівні з іншими особами;
- створення позитивного мікроклімату у закладі з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей з особливими освітніми потребами з іншими учнями;
- забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;

- надання консультивативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальної програми розвитку.

Під час освітнього процесу з застосуванням технологій дистанційного навчання корекційно-розвиткова складова Індивідуальної програми розвитку кожної дитини здійснюється враховуючи технічні та фізіологічні можливості кожного здобувача освіти з особливими освітніми потребами.

Розділ V

Особливості організації освітнього процесу та застосування у ньому педагогічних технологій

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- ✓ формування компетентностей;
- ✓ розвитку компетентностей;
- ✓ перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- ✓ корекції основних компетентностей;
- ✓ комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальний подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти визначено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна (українська мова, іншомовна освіта);
- математична;
- природничая;
- технологічна;

інформатична;
соціальна і здоров'язбережувальна;
громадянська та історична;
мистецька;
фізкультурна.

Оцінювання - процес отримання даних про стан сформованості результатів навчання учнів, аналіз отриманих даних та формулювання на його основі суджень про об'єкт, який оцінюють. Оцінювання здійснюється з метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей кожного учня, формування у нього компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності.

Характерною ознакою оцінювання є рівноправна взаємодія учасників освітнього процесу, спрямована на формування суб'єктної позиції учня через активне залучення його її до самооцінювання/ взаємооцінювання і прийняття рішень щодо подальшої навчальної діяльності.

Відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» оцінювання ґрунтуються на принципах дитиноцентризму, об'єктивності, добросердечності, справедливості, неупередженості, систематичності, критеріальності, гнучкості, перспективності, диференційованості та конфіденційності, а також плановості, чіткості, прозорості, відкритості, доброзичливості.

Основними функціями оцінювання є формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимулювальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна. Відповідно до мети оцінювання пріоритетними є формувальна та діагностувальна функції оцінювання.

Відповідно до пункту 22 статті 1 Закону України «Про освіту» результати навчання це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, вимірювати і оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

У 1–4 класах здійснюють формувальне та підсумкове (річне) оцінювання. Вибір форм, способів, видів оцінювання залежить від дидактичної мети, етапу опанування програмовим матеріалом, особливостей змісту предмета вивчення, інтегрованого курсу, навчальних можливостей здобувачів освіти. Результат оцінювання навчальних досягнень учнів 1–2 класів виражають вербалною оцінкою (оцінювальним судженням). У 3–4 класах використовується як

вербальна, так і рівнева оцінка (за рішенням педагогічної ради), яка є оцінювальним судженням із зазначенням рівня результату навчання. Вербалну і рівневу оцінки можуть виражати як усно, так і письмово. Процес навчання та його результати характеризуються доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями. Рівень результату навчання визначаються з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)».

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваннями результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, міському, а також на рівні закладу освіти чи окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Залежно від дидактичної мети й пріоритетної функції оцінювання, особливостей змісту навчального предмета у закладі використовуються різні види навчально-пізнавальної діяльності учнів, а саме:

- за формою: *індивідуальною, груповою, фронтальною;*
- за способом виконання: *усною* (бесіда, розповідь, переказ, діалог тощо), *письмовою* (окремі навчальні завдання, у тому числі тестові, компетентнісні завдання, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні роботи), *практичною* (дослід, практична робота, навчальний проект, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей тощо), *програмованою* (з використанням електронних засобів

навчання, з дозволених для використання в закладах загальної середньої освіти).

Однією із форм створення психологічно комфортної атмосфери в класному колективі, актуалізації в учнів мотивації до навчальної діяльності є ранкові зустрічі (10-15 хвилин в день).

У ліцеї широко впроваджуються інформаційно-комунікативі технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями. Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створенні вчителями персональні предметні сайти, блоги є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог ІК-компетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Крім того великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку здобувачів освіти.

Як інструменти педагогіки партнерства педагоги використовують: цікавий захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на впровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;

- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації навчально-виховного процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;

Під час перебування учнів на карантині, не можливості забезпечити безпечні умови для перебування учнів в закладі (воєнний стан) або інша надзвичайна ситуація освітній процес здійснюється із застосуванням технологій дистанційного навчання через Інформаційно-комунікаційна автоматизована освітню систему «Єдина школа» (Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (*лист МОН №1/11-9213 від 18.10.2019*). Використання даної платформи дозволяє уникати вимушених перерв в освітньому процесі, робити навчання більш доступним та сучасним.

У закладі організовано індивідуальну форму навчання передбачену для учнів ПШ, які із поважних причин (стан здоров'я, збройний конфлікт, проживання (перебування) за кордоном (для громадян України), на неконтрольованій території або на території населених пунктів на лінії зіткнення, території, на якій встановлено режим надзвичайної ситуації або режим надзвичайного стану тощо) не можуть відвідувати навчальні заняття в закладі освіти або не можуть пройти річне оцінювання; є громадянами України, які здобували або здобувають повну загальну середню освіту за кордоном (в закладах освіти інших країн).

Розділ VI

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Рівень реалізації освітньої програми вивчається шляхом:

- моніторингу якості проведення навчальних занять;
- моніторингу досягнення учнями результатів навчання (компетентностей);
- проведення діагностувальних, тематичних зrізів учнів;
- участі учнів школи у предметних олімпіадах, конкурсах різного рівня;
- аналізу результатів участі учнів у ДПА.

Додаток 1

до освітньої програми, складений за таблицею Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти І ступеня, розробленої під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743

**Навчальний план для учнів 1-их класів
Тернопільського ліцею №21- спеціалізованої мистецької школи
імені Ігоря Герети на 2023/2024 н.р.**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
Мовно-літературна	Українська мова. Навчання грамоти	7
Іншомовна	Англійська мова	2
Математична	Математика	4
Природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична	Я досліджую світ	3
Мистецька	Мистецтво: музичне мистецтво	1
	Мистецтво: образотворче мистецтво	1
Технологічна	Дизайн і технології	1
Фізкультурна	Фізична культура	2
	Хореографія	1
Усього:		19+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1
Основи театрального мистецтва		1
Границно допустиме тижневе навантаження на учня		20
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансиється з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23/805

Директор ліцею

Марія ГУДИМА

Додаток 2

до освітньої програми, складений за нетиповою освітньою програмою «Освіта. Діти. Майбутнє» початкової освіти, першого циклу (1-2 класи)
 (Накази МОН № 245 від 16.03.22 року, №261 від 10.03.23, наказ ДСЯО №01-10/164 від 02.08.23)

**Навчальний план для учнів 1-Г класу
 Тернопільського ліцею №21- спеціалізованої мистецької школи
 імені Ігоря Герети на 2023/2024 н.р.,
 які працюють за програмою інноваційного проекту «Освіта. Діти. Майбутнє»**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	5
Іншомовна	Англійська мова	2
Математична	Математика	4
Мовно-літературна (2 год.), громадянська й історична (0,5 год.) соціальна та здоров'язбережувальна (0,5 год.) та мистецька (1 год.)	Я і світ. Дидактичні ігри*	4
Природнича (1год.),громадянська й історична (0,5 год.), соціальна та здоров'язбережувальна (0,5 год.)	Довкілля і Я (ДіЯ)**	2
Мистецька (1 год.)	Мистецтво***	1
Технологічна	Дизайн і технології	1
Фізкультурна	Фізична культура	2
	Хореографія	1
Усього:		19+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1
Основи театрального мистецтва		1
Границю допустиме тижневе навантаження на учня		20
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансиються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23/805

* Я і світ. Дидактичні ігри – мовно-літературна (2 год.), громадянська й історична (0,5 год.), соціальна – здоров'язбережувальна (0,5 год.) та мистецька (1 год.).

** Довкілля і Я (ДіЯ) – природнича (1 год.), соціальна та здоров'язбережувальна (0,5 год.), громадянська й історична (0,5 год.).

*** Мистецька – 2 год. (по 1 год. входить до інтегрованих курсів «Я і світ. Дидактичні ігри» та 1 год. – інтегрований курс «Мистецтво»)

Директор ліцею

Марія ГУДИМА

Додаток 3

до освітньої програми, складений за таблицями Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти І ступеня, розробленої під керівництвом Савченко О.Я., затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743

**Навчальний план для учнів 2-4-х класів
Тернопільського ліцею №21- спеціалізованої мистецької школи
імені Ігоря Герети на 2023/2024 н.р.**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень		
		2 –А, 2-Б, 2-Г	3-А, 3-В, 3-Г	4-А, 4-Б
Мовно-літературна	Українська мова	7	7	7
Іншомовна	Англійська мова	3	3	3
Математична	Математика	4	5	5
Природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична	Я досліджую світ	3	3	3
Мистецька	Мистецтво: музичне мистецтво	1	1	1
	Мистецтво: образотворче мистецтво	1	1	1
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1
Інформатична	Інформатика	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	2	2	2
	Хореографія	1	1	1
Усього:		21+3	22+3	22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1
Основи театрального мистецтва		1	1	-
Індивідуальні консультації та групові заняття		-	-	1
Границю допустиме тижневе навантаження на учня		22	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансирується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		25/875	26/910	26/910

Директор ліцею

Марія ГУДИМА

Додаток 4

до освітньої програми, складений за таблицями Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти І ступеня, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743

**Навчальний план для учнів 2-4 класів
Тернопільського ліцею №21- спеціалізованої мистецької школи
імені Ігоря Герети на 2023/2024 н.р.**

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень		
		2-В	3 -Б	4-В
Мовно - літературна	Українська мова	5	5	5
Іншомовна освіта	Англійська мова	3	3	3
Математична	Математика	3	4	4
Природничо-соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична	Я досліджую світ	7	7	7
	Інформатика (у курсі «Я досліджую світ»)	1	1	1
Мистецька	Мистецтво: музичне мистецтво	1	1	1
	Мистецтво: образотворче мистецтво	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	2	2	2
	Хореографія	1	1	1
Усього:		21+3	22+3	22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1
Основи театрального мистецтва		1	1	-
Індивідуальні консультації та групові заняття			-	1
Границю допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		22	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансирується з бюджету (без врахування поділу класів на групи)		25/875	26/910	26/910

Директор ліцею

Марія ГУДИМА